

Dato 12.01.2010

TILDELINGSBREV
TIL
FORBUKERRÅDET 2010

INNHALDSFORTEGNELSE

1. Innledning.....	3
2. Mål- og resultatkrav	3
3. Tildeling av bevilgning	5
4. Fullmakter	5
5. Rapportering i årsrapporten.....	6
5.1 Regnskapsrapportering og årsrapport	6
5.1.1 Regnskapsføring for nettobudsjetterte virksomheter (post 50-virksomheter) .	7
5.2 Øvrig rapportering	7
5.2.1 Personalforvaltning og internkontroll	7
5.2.2 Aktivitets- og redegjørelse/rapporteringsplikter	7
5.2.3 Samfunnssikkerhet og beredskap	8
5.2.4 Krav om risikostyring	8
5.2.5 Handlingsplan for miljø- og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser	9
5.2.6 Brukerundersøkelser	9
5.2.7 IKT-arkitektur	10
6. Dialogmøter i 2010.....	10
Vedlegg 1 Fullmakter.....	11

1. Innledning

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet redegjør i dette brevet for bevilgningene Forbrukerrådet kan disponere i 2010.

Delmål for Forbrukerrådet framgår av Prop. 1 S (2009-2010) for Barne- og likestillingsdepartementet. Budsjettproposisjonen inneholder mål og tildelingskriterier for de enkelte budsjettpostene, og gir rammer for bruk av bevilgningen for 2010.

I dette tildelingsbrevet utdyper og konkretiserer departementet tildelingskriteriene for Forbrukerrådet for 2010.

2. Mål- og resultatkrav

Forbrukerrådets formål i henhold til vedtektene er å arbeide for økt forbrukerinnflytelse i samfunnet, bidra til en forbrukervennlig utvikling og fremme tiltak som kan bedre forbrukernes stilling. Hovedoppgavene er å ivareta forbrukernes interesser ved bl.a. å:

- drive påvirkning overfor myndigheter, organisasjoner og næringsdrivende,
- dyktiggjøre forbrukerne gjennom informasjon, råd og veiledning, og
- gi bistand til forbrukere.

Forbrukerrådet skal bidra til å sette forbrukerspørsmål på dagsorden i samfunnsdebatten.

I forlengelsen av dette legger vi til grunn at Forbrukerrådet i 2010 vil prioritere aktiviteter som støtter opp om målene for virksomheten som framgår av Prop. 1 S (2009-2010) for Barne- og likestillingsdepartementet:

- Sterkt vern av forbrukerne:
 - Styrket forbrukervern på de finansielle markedene.
 - Styrket forbrukervern ved kjøp av bolig.
 - Styrket forbrukervern i det digitale markedet.
 - Styrket forbrukervern med hensyn til mat- og produkttrygghet.
 - Styrket forbrukervern i markedet for persontransport.
 - Styrket forbrukervern og personvern for markedsføring på nett.
- Informerte og kompetente forbrukere:
 - Informasjon som fremmer forbrukermakt.
 - Bedre forbrukerservice som hjelper flere forbrukere raskere.
 - Mer åpenhet og mer konkurranse som tjener forbrukerne.
 - Mer informasjon om bærekraftige forbrukervalg.

Departementet legger til grunn at målene med omtalte aktiviteter kan gjennomføres innenfor rammene av Forbrukerrådets nye strategi for perioden 2010 - 2015.

Under EU-Kommisjonens rammeprogram for forbrukerpolitikk deltar Norge i det såkalte European Consumer Centres Network (ECC-nettverket), som er et nettverk for forbrukerkontorer som yter forbrukere service ved spørsmål eller klager i forbindelse med grenseoverskridende kjøp av varer og tjenester. Vi legger til grunn at Forbrukerrådet i 2010 iht. avtale med BLD fortsatt vil ivareta funksjonen som vertsorgan for det norske kontoret (Forbruker Europa) i nettverket. Som avklart og avtalt, jf. møte mellom NHD, BLD, FR og Forbruker Europa 10. september 2009, forutsettes det at Forbruker Europa ivaretar aktuelle oppgaver med informasjon til tjenestemottakere som følger av § 7, annet ledd, i Lov om tjenestevirksomhet.

Utgiftene til kontorene i nettverket samfinansieres av Kommisjonen og det enkelte land. Det forutsettes at den norske delfinansieringen av Forbruker Europa for 2010, anslått til 190 000 Euro (tilsvarende ca. 1,6 mill. kroner etter dagens kurs), dekkes over Forbrukerrådets grunnbevilgning.

For å effektivisere og forbedre behandlingen av tvistesaker for Forbrukertvistutvalget, er det viktig at Forbrukerrådet viderefører arbeidet med å sikre god samhandling med Sekretariatet for Forbrukertvistutvalget om saksforberedelsen. Vi legger til grunn at Forbrukerrådet følger opp sine oppgaver etter forbrukertvistloven på best mulig måte.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet legger til grunn at Forbrukerrådet i 2010 viderefører deltakelsen i samarbeidet om forbrukersekretariatet i Standard Norge, jf. møte mellom Forbrukerrådet og Barne- og likestillingsdepartementet den 18. november 2009.

Det forutsettes videre at Forbrukerrådet også i 2010 vil delta i samarbeidet som er etablert med Forbrukerombudet, SIFO og departementet om å styrke kunnskapene om forbrukernes situasjon og problemer i ulike markeder. I årene som kommer vil dette samarbeidet bl.a. være knyttet til "SIFO-surveyen" og aktiviteter under EUs Consumer Market Scoreboard.

I regjeringserklæringen (Soria Moria II) er det uttrykt som et mål å videreutvikle Finansportalen som den sentrale forbrukerveiledningen innenfor finansielle tjenester og produkter. Gjennom styrebehandling i 2009 har Forbrukerrådet påtatt seg oppgaven å utvikle og drive Finansportalen. Forbrukerrådets budsjett er i den forbindelse styrket med 8,3 mill. kroner i 2010, på en nyopprettet 51-post.

Regjeringserklæringen avsnitt om forbrukerpolitikk inneholder også et mål om å videreutvikle nøytrale informasjonskanaler for pris og kvalitet, for eksempel gjennom flere prisportaler. Det forutsettes at Forbrukerrådet i 2010, i samarbeid med departementet, vil bidra til å utrede hvordan dette målet kan følges opp.

3. Tildeling av bevilgning

I henhold til Stortingets vedtak av 15. desember 2009 er det vedtatt følgende bevilgning for 2010:

Kapittel 860 Forbrukerrådet

(i 1 000 kroner)

Post	Betegnelse	Budsjett 2010
50	Basisbevilgning	97 149
51	Markedsportaler	8 300
Sum kap. 860		105 449

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet stiller med dette ovennevnte bevilgning til disposisjon for Forbrukerrådet, jf. § 7 i Reglement for økonomistyring i staten. Bevilgningen vil bli overført til Forbrukerrådets bankkonto nr. 7694.05.10682 i fire rater. Første utbetaling i januar utgjør kr 26 362 250. Deretter foretas utbetalinger per 1. april, 1. juli og 1. oktober.

Forbrukerrådet må ta høyde for at bevilgningen skal dekke utgifter ved sentrale og lokale lønnsforhandlinger, samt utgifter som følge av sentralt justeringsoppgjør. Forbrukerrådet må derfor avsette midler til lokale forhandlinger, jf. pkt. 2.3.3.1 i Hovedtariffavtalen.

4. Fullmakter

I henhold til Sttingsvedtak av 26. juni 2002, jf. Innst. S. nr. 255 (2002-2002), er Forbrukerrådet gitt følgende fullmakter:

- Unntak fra bruttoprinsippet i statlig virksomhet (unntak fra § 3 fjerde ledd i Bevilgningsreglementet), det vil si at Forbrukerrådet selv disponerer sine inntekter.
- Adgang til å overføre resultatet av årets drift til påfølgende budsjettermin. Forbrukerrådet disponerer eventuelt positivt årsresultat og har selv ansvaret for å dekke eventuelt negativt årsresultat.
- Adgang til selv å opprette og inndra de stillinger som Forbrukerrådet finner nødvendig for å løse sine oppgaver, og under hensyn til antall tilsatte og organisering tilpasses de rammevilkår departementet fastsetter.

Forbrukerrådet er på gitte betingelser også gitt fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret, jf. vedlegg 1, pkt. A annet strekpunkt.

Vi viser også til Finansdepartementets rundskriv R-106 *Økonomiregelverkets rekkevidde overfor statlige virksomheter som har fått unntak fra bruttobudsjetteringsprinsippet* av 21. desember 2005.

5. Rapportering i årsrapporten

5.1 Regnskapsrapportering og årsrapport

Ved disponering av bevilgningen for 2010 må Forbrukerrådet ta hensyn til målene og prioriteringene som framgår av Prop. 1 S (2009-2010). Kravene om å oppnå bestemte resultater må imidlertid ikke medføre tvil om at bevilgningsrammen er overordnet. Forbrukerrådet har ansvar for at bevilgningen blir brukt formålstjenlig og økonomisk i samsvar med Bevilgningsreglementet og forutsetningene i Stortingsvedtaket, herunder ansvar for å føre kontroll med at bevilgningen ikke overskrides. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet forutsetter at særskilte forhold som reduserer muligheten til å holde fastsatt budsjett tas opp med departementet så snart som mulig, sammen med forslag til tiltak som gjør at rammen likevel kan holdes.

Departementet vil, i likhet med tidligere år, innhente opplysninger om regnskapsutviklingen i løpet av året.

Vi ber om at det i 2010 utarbeides regnskapsrapporter til departementet med merknader til budsjettutviklingen per:

- 30. juni med rapporteringsfrist 15. juli.
- 30. september med rapporteringsfrist 15. oktober.

Det skal rapporteres på en slik måte at både forbruk per dato og planlagt forbruk for resten av året framkommer på en detaljert og oversiktiglig måte. Om nødvendig må virksomheten på departementets forespørsel kunne gi rask dokumentasjon på regnskaps- og resultatutviklingen.

Årsrapport og regnskap skal sendes departementet både på papir og elektronisk innen 15. februar 2011.

Årsrapporten skal inneholde følgende punkter:

- Regnskapstall som er i samsvar med rapportering til det sentrale statsregnskapet.
- Forklaringer på eventuelle avvik i regnskapstallene i forhold til den gitte bevilgningen, jf. tildelingsbrevet.
- Rapportering av resultater i henhold til målene i Prop. 1 S (2009-2010) og tildelingsbrevet.
- Rapportering om kravene til regnskapsføring iht. pkt. 5.1.1.
- Rapportering om personalforvaltning og internkontroll iht. pkt. 5.2.1.
- Rapportering som gjelder kjønn, nedsatt funksjonsevne og etnisitet iht. pkt. 5.2.2.
- Ev. rapportering om status, hendelser og tiltak innenfor samfunnssikkerhet og beredskap iht. pkt. 5.2.3.
- Rapportering om de viktigste risikoområdene for virksomheten og hva som ev. blir gjort for å redusere risiko iht. pkt. 5.2.4.
- Rapportering om tiltak for å ivareta miljø- og samfunnsansvar iht. pkt. 5.2.5.

- Rapportering om brukerundersøkelser iht. pkt. 5.2.6.
- Rapportering om IKT-arkitektur iht. pkt. 5.2.7.

Det er viktig at årsakene til vesentlige avvik fra målene blir forklart på en utfyllende måte. Rapporteringen skal danne grunnlag for utarbeidelsen av resultatrapporten i Prop. 1 S (2011-2012).

5.1.1 Regnskapsføring for nettobudsjetterte virksomheter (post 50-virksomheter)

Departementet vil ta kontakt med Forbrukerrådet i februar 2010 om organisering av et arbeid med innføring av standard kontoplan for 2011.

5.2 Øvrig rapportering

Nedenfor gjengis administrative føringer som fordrer rapportering til departementet. Frist for rapportering framgår under hvert enkelt avsnitt.

5.2.1 Personalforvaltning og internkontroll

Forbrukerrådet skal arbeide for å utvikle og sikre en inkluderende og stimulerende personalpolitikk. Personalpolitikken må sikre bred rekruttering, stimulere til kulturelt og kompetansemessig mangfold. Det er også viktig personalpolitikken, herunder kompetansetiltak, virker motiverende og hindrer utstøting av eldre arbeidstakere.

Det skal tilstrebes en jevn kjønnsfordeling på alle nivåer i Forbrukerrådet. Det er et mål for statlig sektor at minst 40 prosent av ledere skal være av hvert kjønn.

Det forutsettes videre at Forbrukerrådet har hensiktsmessige og målbare tiltak for å nå de tre hovedmålene (I. Redusere sykefraværet, II. Rekruttere personer med redusert funksjonsevne og III, Øke gjennomsnittlig pensjoneringsalder) i avtalen om inkluderende arbeidsliv, og sørger for å revidere tiltakene ved endringer i avtalen.

For øvrig viser vi til regler for sykefraværsoppfølging fra 1. mars 2007, og til Hovedavtalens § 19, pkt 3 om utarbeiding av en livsfaseorientert personalpolitikk som bl.a. ivaretar seniorperspektivet.

Forbrukerrådet bes redegjøre for sin personalforvaltning og internkontroll i årsrapporten for 2010 til departementet.

5.2.2 Aktivitets- og redegjørelse-/rapporteringsplikter

Likestillingsloven, diskrimineringsloven og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven pålegger offentlige myndigheter å arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering både som arbeidsgiver og offentlig myndighet. Det skal rapporteres om aktivitetene i årsrapporten. Lovene skal fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av kjønn, nedsatt funksjonsevne og etnisitet.

Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven pålegger videre all offentlig virksomhet rettet mot allmennheten å arbeide aktivt og målrettet for å fremme universell utforming innenfor virksomheten.

I tråd med *Regjeringens handlingsplan for universell utforming og økt tilgjengelighet 2009-2013* skal statlige etater utarbeide handlingsplaner for universell utforming innen 2011. Handlingsplanene skal dekke aktivitetspliktene i diskriminerings- og tilgjengelighetslovens § 9 om universell utforming og omfatte både virksomheten og sektoransvaret.

Rapporteringen på aktivitetspliktene skal gi en beskrivelse av hvilke tiltak som er planlagt, iverksatt og gjennomført med tanke på kjønn, nedsatt funksjonsevne og etnisitet. Når det gjelder kjønn skal det også rapporteres på tilstand. Det skal rapporteres for status for etatens handlingsplan for universell utforming. Rapporteringen skal skje i årsrapporten.

Vi viser for øvrig til Barne- og likestillingsdepartementets rundbrev av 13. november 2009 hvor arbeidet for å fremme likestilling og motvirke diskriminering utdypes nærmere.

5.2.3 Samfunnssikkerhet og beredskap

Arbeidet med krisehåndtering og informasjonsberedskap i Forbrukerrådet skal være forankret i ledelsen.

Forbrukerrådet må sørge for at en hensiktsmessig krisehåndterings- og informasjonsberedskapsplan for mulige hendelser for virksomheten finnes og blir ajourført ved behov. Planverket skal være basert på en risikovurdering tilpasset virksomhetens egenart, risiko og vesentlighet.

Forbrukerrådet må til enhver tid ha ajourført oversikt over kontaktpersoner som er tilgjengelige for departementet i en eventuell krisesituasjon, samt ha oversikt over hvilke institusjoner og personer som forøvrig skal kontaktes (varslingsliste).

Forbrukerrådet vurderer om det i årsrapporten til departementet er behov for en kortfattet rapportering om status og ev. hendelser innenfor området krisehåndtering og informasjonsberedskap.

5.2.4 Krav om risikostyring

I henhold til økonomiregelverket skal alle virksomheter sikre tilstrekkelig styringsinformasjon og forsvarlig beslutningsunderlag tilpasset virksomhetens egenart, risiko og vesentlighet, jf. *Reglement for økonomistyring i staten* §§ 4, 14 og 15 og *Bestemmelser om økonomistyring i staten* pkt. 2.2., 2.4 og 4.4.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet ber Forbrukerrådet om å videreutvikle risikostyringen. Forbrukerrådet bør fastsette og konkretisere hvordan

den skal skaffe seg tilstrekkelig oversikt over hvordan risikostyringen praktiseres. Dette oppnås gjennom løpende oppfølgingsaktiviteter, evalueringer eller en kombinasjon av de to. En god oppfølging av risikoer vil gi Forbrukerrådet god styringsinformasjon og muligheten til å iverksette nødvendige tiltak på et tidlig tidspunkt.

Forbrukerrådet skal i årsrapporten rapportere til departementet om de viktigste risikoområdene for sin virksomhet og hva som eventuelt blir gjort for å redusere risikoen. Dokumentasjon knyttet til risikovurdering vil bli etterspurt i styringsdialogmøter eller som del av den øvrige rapporteringen til departementet.

5.2.5 Handlingsplan for miljø- og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser

Handlingsplan 2007- 2010 *Miljø- og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser* T-1467 inneholder en egen miljøpolitikk for statlige innkjøp med konkrete krav til innkjøp av prioriterte produktgrupper. Den enkelte statlige virksomhet må sørge for å følge opp miljøpolitikken, som skal inngå i det interne styringssystemet til den enkelte virksomhet. For eksempel skal det sørges for at leverandører til det offentlige er medlem av en returordning for emballasje (for eksempel Grønt punkt Norge AS) eller oppfyller vilkårene ved egen håndtering av emballasje på en miljøvennlig måte.

Virksomhetens årsrapport til oppdragsgiver skal inneholde følgende:

- Hvordan handlingsplanen er fulgt opp i virksomheten.
- En kort rapport om arbeidet med miljøledelse i virksomheten.

Forbrukerrådet oppfordres også til å stille etiske krav i forbindelse med sine innkjøp. Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) kan gi nærmere informasjon om hvordan dette skal gjøres.

5.2.6 Brukerundersøkelser

Vi legger til grunn at Forbrukerrådet vil videreføre sitt arbeid med regelmessige brukerundersøkelser av egen virksomhet. Resultatene av undersøkelsene skal være offentlig tilgjengelige. Forbrukerrådet skal i årsrapporten rapportere om gjennomføringen av undersøkelsene og herunder opplyse om disse er gjort offentlig tilgjengelige. Dersom Forbrukerrådet ikke gjennomfører brukerundersøkelser i 2010, skal det rapporteres om når slike undersøkelser vil bli gjennomført.

Fornyings- og administrasjonsdepartementet har utarbeidet en veileder *Brukarretting og brukervedvirkning* om brukerundersøkelser. Denne er tilgjengelig på: http://www.regjeringen.no/nb/dep/fad/dok/veiledninger_og_brosjyrer/2009/veileder-i-bruकरretting-og-bruकरmedvir.html?id=554071

5.2.7 IKT-arkitektur

For å sikre mer helhet og sammenheng skal statlige virksomheter legge syv felles arkitekturprinsipper til grunn når de utvikler nye IKT- løsninger. Prinsippene gjelder både ved utvikling av nye IKT-systemer og ved vesentlige endringer av eksisterende system. Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) forvalter prinsippene. Statlige virksomheter skal også ta i bruk felles løsninger for elektronisk ID, som Difi legger til rette for, etter hvert som egne eID-løsninger fases ut. I tillegg skal virksomhetene bruke Altinn når de produserer og gjør tilgjengelig elektroniske tjenester.

Vi ber om at Forbrukerrådet i årsrapporten - hvis dette er relevant - orienterer om sitt arbeid med oppfølging av de syv arkitekturprinsippene og bruken av felles løsninger for elektronisk ID og Altinn. Hvis Forbrukerrådet ikke vil legge fellesføringen om Altinn til grunn, skal dette begrunnes overfor departementet.

Fornyings- og administrasjonsdepartementet vil sende ut et eget rundskriv P/4 2009 om endringene i rutine for planlegging og samordning av IKT- investeringer i staten.

6. Dialogmøter i 2010

Departementet vil i løpet av 2010 holde styringsdialogmøter med Forbrukerrådet. Vi vil i egne brev komme tilbake med nærmere informasjon om tidspunkt og program for disse. Neste dialogmøte er fastsatt til onsdag 10. mars 2010 kl 13.00 i BLDs lokaler på C.J. Hambros plass 2 D, jf. referat fra dialogmøte 28. oktober 2009.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet ønsker lykke til med arbeidet, og ser fram til et godt samarbeid i 2010.

Vedlegg 1 Fullmakter

De overordnede prinsippene for virksomhetsstyring framgår av *Overordnede retningslinjer for styringsdialog med tilknyttede virksomheter*, fastsatt 4. oktober 2005. Departementet fastsatte 10.januar 2005 revidert *Hovedinstruks om økonomistyringen i "virksomheten."*

A. Budsjettfullmakter som må delegeres hvert år, og som med dette delegeres

- Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret

Hovedregelen i Bevilgningsreglementet § 6 første ledd, første setning, er at staten bare kan pådras forpliktelser som først skal dekkes etter utløpet av budsjettåret når Stortinget har gitt særlig samtykke til dette. Etter samme paragraf, annet ledd, kan Kongen likevel, på visse vilkår, gi bestemmelser om adgang til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret. Med hjemmel i kongelig resolusjon av 2. desember 2005 gis departementene fullmakt til å samtykke i at det inngås leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret på følgende vilkår:

1. Leieavtalene og avtalene om kjøp av tjenester må gjelde den ordinære driften av virksomheten.
2. Utgiftene i forbindelse med avtalene må kunne dekkes innenfor et uendret bevilgningsnivå på vedkommende budsjettpost i hele avtaleperioden.
3. For alle avtaler utover ett år, må behovet for oppsigelsesklausuler nøye vurderes. Hensynet til den framtidige handlefriheten skal veie tungt ved vurderingen.

Det vises for øvrig til Bevilgningsreglementet § 10 første ledd der det blant annet kreves at utgiftsbevilgninger skal disponeres på en slik måte at ressursbruk og virkemidler er effektive, samt til et liknende krav i Reglement for økonomistyring i staten § 4. Disse bestemmelsene innebærer på foreliggende område både et krav til å vurdere mulige alternativer til leie og kjøp av tjenester, og til utformingen av vilkårene i eventuelle avtaler om leie og kjøp av tjenester.

Forbrukerrådet gis på ovennevnte betingelser fullmakt for 2010 til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret.

B. Administrative fullmakter

- Oppretting, inndragning og omgjøring av stillinger.

Departementet har delegert videre til virksomhetene fullmakt til å opprette eller inndra stillinger.

Det er en forutsetning at det finnes budsjettmessig dekning for eventuelle merutgifter ved slike stillingsendringer. Endringen må således skje innenfor gitte budsjetttrammer og ikke føre til press for økte bevilgninger i senere budsjetterminer. Oppgave over slike endringer sendes departementet en gang i året – per 31. desember.

Omgjøring av besatte stillinger skal forhandles i henhold til Hovedtariffavtalen. I likhet med endring av ledige stillinger forutsetter også omgjøring av besatte stillinger budsjettmessig dekning. Forbrukerrådet er eget forhandlingssted.

Med utgangspunkt i bemanningen som er rapportert i budsjettproposisjonen for 2010 antar departementet at det totale antall tilsatte i Forbrukerrådet kan opprettholdes omtrent på samme nivå innenfor den vedtatte bevilgningen.